

Sygn. akt *IV U 146/14*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2014 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

**w składzie:**

**Przewodniczący: SSO Elżbieta Selwa**

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2014 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku **S. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

**o emeryturę**

na skutek odwołania S. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia (...)r. znak (...)

**I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia (...). znak:(...)w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. B. prawo do emerytury poczynając od dnia 15.12.2013r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,**

**II. zasądza od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.-**

Sygn. akt IV U 146/14

## UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 marca 2014 r.

Decyzją z dnia (...)r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wskazując na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43), odmówił S. B. prawa do emerytury wskazując, iż nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych lecz 14 lat, 10 miesięcy i 9 dni.

Organ rentowy nie uznał zatrudnienia wnioskodawcy od 7 grudnia 1981 r. do 31 sierpnia 1983 r. jako okresu pracy w szczególnych warunkach wskazując, że świadectwo pracy stwierdzające powyższe wskazuje, że wnioskodawca zatrudniony był na dwóch różnych stanowiskach „ślusarz remontowy” i „spawacz” co wyklucza wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

S. B., działający przez pełnomocnika, złożył odwołanie od decyzji Zakładu podnosząc, że wskazanie dwóch stanowisk wiązało się z uzyskaniem przez niego dodatku funkcyjnego i nie zmieniało zakresu jego obowiązków. Dodał jeszcze, że do jego obowiązków należała między innymi obsługa pieców grzewczych, młotów, pras, kuźniarek, walcarek obręczy i kół, ręczna obróbka na gorąco oraz spawanie. Domagał się zmiany decyzji przez przyznanie mu prawa do emerytury oraz zasądzenia na swą rzecz kosztów zastępstwa procesowego. Okoliczności wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie, w jego przekonaniu potwierdzić mogą świadkowie o przesłuchaniu, których zawnioskował.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na złożone odwołania wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji raz jeszcze podkreślił, że pracą w warunkach szczególnych jest praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Poza sporem pozostaje, że S. B. na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił ponad 25 lat stażu ubezpieczeniowego, w tym 14 lat 10 miesięcy i 9 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. W/w nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

S. B. urodził się (...)

Z dniem 7 grudnia 1981 r. podjął zatrudnienie w (...) R., później Zakład (...) Sp. z o.o. w R.. W kolejnych latach powierzano mu różne stanowiska a to ślusarza remontowego - spawacza od 7 grudnia 1981 r. do 31 sierpnia 1983 r., kowala, wybijacza, zaczyszczacza, ślusarza, rdzeniarza. Pracując jako ślusarz remontowy we wskazanym okresie zajmował się remontami pieców grzewczych, młotów, pras, kuźniarek, walcarek i wykonywał też konieczne ku temu prace spawalnicze na wydziale 52 – kuźni. Czynności takie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu i wzajemnie się one przeplatały. Praca wnioskodawcy polegała na utrzymaniu ruchu wydziału kuźni, wszystkich maszyn i urządzeń. Na wydziale tym pracował przy równocześnie trwającej produkcji w narażeniu na występujące na nim czynniki szkodliwe – hałas, temperaturę. Razem z wnioskodawcą pracowali wówczas J. K., J. Z. i A. W..

Stosunek pracy rozwiązany został z dniem 29 marca 2010 r. przy czym od 1 stycznia 2005 r. (...) R. został w trybie art. (...) kp przejęty przez Zakład (...) Sp. z o.o. w R.. Zakład ten wydał wnioskodawcy ogólne świadectwo pracy oraz świadectwo pracy w warunkach szczególnych. Wskazano w nim, że S. B. pracę w szczególnych warunkach wykonywał w okresach od 7 grudnia 1981 r. do 31 sierpnia 1983 r., od 1 września 1983 r. do 31 sierpnia 1984 r., od 1 września 1984 r. do 30 listopada 1992 r., od 1 grudnia 1992 r. do 31 grudnia 1992 r., od 1 stycznia 1993 r. do 11 lipca 1994 r., od 12 lipca 1994 r. do 31 maja 2005 r.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k.29, zeznania świadka J. K.k. 28, zeznania świadka J. Z. k. 29, zeznania świadka A. W. k. 29, akta osobowe, dokumentacja w aktach ZUS)

S. B. w dniu 15 listopada 2013 r. złożył w ZUS Oddział w R. wniosek o emeryturę w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy. W oparciu o zgromadzone dokumenty organ rentowy w dniu 29 listopada 2013 r. wydał zaskarżoną w sprawie decyzję, którą odmawiał mu prawa do świadczenia wobec nie wykazania 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ustalał jednocześnie dla w/w staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat 10 miesięcy i 9 dni.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Za wiarygodne zeznania wnioskodawcy S. B. co do charakteru wykonywanych przez niego czynności w ramach zatrudnienia w spornym w sprawie okresie, które zostały złożone w jasny sposób, a nadto korelują z innymi dowodami, na których Sąd oparł się czyniąc ustalenia faktyczne w sprawie. Sąd przyjął jako prawdziwe przeprowadzone

w niniejszym postępowaniu dowody z zeznań świadków. Słuchani J. K., J. Z. i A. W., którzy współpracowali z wnioskodawcą bezsprzecznie mają wiedzę o tym, jakie czynności wówczas on wykonywał. Zeznania przez nich złożone zostały w rzeczowy i logiczny sposób, są wyczerpujące i wzajemnie się uzupełniają.

Sąd również dał wiarę dowodom z dokumentów, które nie budzą wątpliwości co do swej treści oraz formy. Dokumentacja pracownicza w korelacji z zeznaniami świadków dotyczącymi przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie w pełni dają podstawę do ustalenia charakteru czynności przez niego wykonywanych na stanowisku pracy określonym jako ślusarz remontowy jak i ram czasowych pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

### **Sąd zważył, co następuje:**

Kwestią istotną w przedmiotowej sprawie pozostawało ustalenie uprawnień S. B. do emerytury w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy przy uwzględnieniu, iż urodził się on (...)r. a więc przy zastosowaniu konstrukcji przewidzianej treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2009 r. Nr 153 poz. 1227). W obejmującym przepisy przejściowe rozdziale 2 działu X ustawa zawiera bowiem szczególną regulację przejściową dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r. Mianowicie w art. 184 zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w powoływanym przepisie ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane zatem zostało nie tylko według kryterium urodzenia, ale także według dodatkowego kryterium posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego stażu "zawodowego" i ubezpieczeniowego (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r. II UZP 14/06 OSNP 2007/13 – 14/199).

Art. 184 dotyczy więc tylko tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia ustawy w życie tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

W niniejszej sprawie bezsprzecznie zastosowanie znajdują również przepisy wydanego przez Radę Ministrów w dniu 7 lutego 1983 r. rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43). Stosownie do jego § 4 ust. 1, mężczyzna, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia S. B. uznania okresu zatrudnienia od 7 grudnia 1981 r. do 31 sierpnia 1983 r. w (...) R. za czas pracy wykonywanej w szczególnych warunkach z uwagi na nieścisłości w treści wydanego na tę okoliczność świadectwa pracy, które wskazuje, że w/w zajmował wówczas stanowisko ślusarza remontowego i spawacza jednocześnie.

Tak postawione wątpliwości ZUS pozostają bezpodstawne gdyż przedstawione i przeprowadzone w toku postępowania dowody w sposób nie budzący wątpliwości pozwoliły przyjąć, że wnioskodawca faktycznie zajmował jedno stanowisko – ślusarza remontowego a jedynie czynności przez niego wykonywane w ramach tego stanowiska obejmowały prace spawalnicze. Prace przy wykonywaniu napraw, usuwaniu awarii urządzeń i maszyn na kuźni wymagały niekiedy

wykonania prac spawalniczych. Spawanie zatem stanowiło konieczny element całego zadania świadczonego w ramach pracy w szczególnych warunkach. Kwestia dopuszczalności zaliczania różnych prac w ramach dobowego wymiaru czasu pracy do uprawnień emerytalnych w wieku obniżonym była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11. Sąd Najwyższy przyjął tamże, że "pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 8 lutego 1983 r. - wykaz A), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury na podstawie art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS". Pracownik, który wykonywał łącznie różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jest uprawniony do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach, wymaganego do wcześniejszej emerytury (por. wyrok SA w Gdańsku z 12.02.2013. III AUa 1386/12 lex nr 1289750, wyrok SA w Gdańsku z 12.02.2013 r. III AUa 2119/12 lex nr 1294741). W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że praca wnioskodawcy była wykonywana w warunkach szczególnych.

Tym samym powyższe pozwala uznać, że podstawa zaliczenia wnioskodawcy wspomnianego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych rzeczywiście istnieje. Dowody, na których oparł się Sąd czyniąc ustalenia w sprawie a w szczególności zeznania świadków – współpracowników dowodzą o tym, iż w przedmiotowym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracował jako ślusarz remontowy wykonując swe obowiązki na wydziale kuźni, w którym jako podstawowe wykonywane były prace uznane za prace w szczególnych warunkach – prace kowalskie. Pracował w służbie utrzymania ruchu, miał za zadanie dokonywanie napraw, usuwanie awarii urządzeń znajdujących się w wydziale kuźni, pracował przy równocześnie trwającej produkcji w narażeniu na występujące tam czynniki szkodliwe. Zajmował się remontami pieców grzewczych, młotów, pras, kuźniarek, walcarek a także pracami spawalniczymi, które były niezbędne przy wykonywaniu napraw. Prace wykonywane na tym wydziale zaliczane były do prac w warunkach szczególnych wymienionych w powołanym rozporządzeniu Rady Ministrów – wykaz A dział III poz. 14, 16, 20 i 79. Ustalenie czynności jakie wnioskodawca wykonywał pozwala na stwierdzenie, iż prace te, jako prace wykonywane w warunkach szczególnych, zostały wymienione w wykazie A będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale XIV pod poz. 25 bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie tj. pod pozycjami 14, 16, 20 i 79 w dziale III a także prace spawalnicze – dział XIV poz. 12.

Poczynione wyżej ustalenia bezsprzecznie pozwalają na przyjęcie, iż w/w w dacie wejścia w życie ustawy a to 1 stycznia 1999 r. spełniał wymóg stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz ogólnego stażu ubezpieczeniowego. Z dniem (...)r. wnioskodawca uzyskał wiek wymagany by występować o ustalenie prawa do emerytury. Nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego .

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie i stosownie do art. 477<sup>((14))</sup> § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję przyznając S. B. prawo do emerytury poczynając od dnia (...)r. tj. daty ukończenia (...) roku życia.

Dodać należy, iż w niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Chociaż bowiem orzeczenie w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter ustalający i prawo wnioskodawcy do emerytury istniało również w dacie wydania przez ZUS decyzji odmownej, to obowiązek świadczenia po stronie organu rentowego powstał dopiero od chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Odpowiednie dowody przesądzenia kwestii stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach zostały zgromadzone dopiero w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem zmieniającym zaskarżoną decyzję, a więc za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności o czym orzeczono w wyroku.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego uzasadnia treść art. 98 kpc i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U Nr 163, poz. 1348).